

beleef de vogeltrek op *Schiermonnikoog*

- reissom: v.a. € 299,- p.p.*
- do. 16 t/m zo. 19 sept. 2010
- do. 7 t/m zo. 10 oktober 2010
- 4-daagse hotelreis, volpension
- reisleiding: Emile Dirks

Schiermonnikoog is 'n Nationaal Park. Maar eigenlijk is 't een internationaal Park. Zodra de zomer begint te tanen en de onrust in de natuur toeslaat, stromen de vogels van heinde en verre toe. 'Schier' ligt op een knooppunt van drukbevlogene routes. Trekkers uit het noorden die de kustlijn van Europa volgen en vogels die van overzee komen, ontmoeten elkaar hier. Sommige reizen verder, andere blijven hangen.

Ongerept landschap

Het eiland, dat voor het grootste deel wordt beheerd door Natuurmonumenten, bestaat bijna geheel uit een wildernis zonder wegen. De bewoonde wereld is maar klein en daarbuiten zijn alleen nog wandelen en fietspaden. Ongerept landschap is hier in allerlei variaties. De meest uiteenlopende vogelsoorten vinden er plekjes waar ze zich prettig voelen. Er zijn verscholen bosjes en uitgestrekte duindoornstruwelen die oranje kleuren van de vitaminerijke bessen voor gorzen en lijsters. Er zijn natte duinvalleien voor Wulpen en plevieren; verlaten strandvlaktes voor meeuwen en strandlopers. Voedselrijke kwelders en grazige weilanden voor ganzen en Smien-

ten. En niet te vergeten het rietland en het brakke water van de Westerplas voor Pijlstaarten en kiekendieven. Als bij vloed de Waddenzee zich vult met water, neemt de vogelbevolking van het eiland kwadratisch toe. Alles en iedereen die heeft gefourageerd op de slikplaten, gaat op de wieden. Wolken van Bonte Strandlopers, Scholeksters, Zilverplevieren en Kanoetstrandlopers zoeken een rustig en veilig heenkomen op het eiland. Slierten Bergeenden, Rotganzen en Eidereenden zoeken de hoger gelegen kwelders op. Natuurmonument Schiermonnikoog wordt hoogwatervluchtplaats. Nationaal Park wordt: *vogeleiland*.

Volop genieten

De voorgaande tekst, overgenomen uit 'Natuurbehoud' van Vereniging Natuurmonumenten, is een rake typering van de dynamische en interessante vogelwereld van Schiermonnikoog. In deze tijd van het jaar is de herfsttrek op gang gekomen en kunnen wij genieten van veel soorten uit het noorden en oosten van Europa en van vogels die nog aan de trek zuidwaarts moeten beginnen. Een veelbelovende overgangstijd dus, die ons een breed en helder beeld kan geven van natuur en landschap van dit unieke kleinschalige Waddeneiland en van haar avifauna in het bijzonder. In juni 2009 is de Waddenzee op de lijst geplaatst van UNESCO Werelderfgoed.

Een Jan-van-gent vliegt, ver achter de branding, voorbij

Reisprogramma

dag 1: donderdag: Deelnemers verzamelen om uiterlijk 13:15 uur bij het loket van het havenkantoor te Lauwersoog. De reisbegeleider is te herkennen aan het bordje met het beeldmerk van Stichting *Vogelreizen*. Om 13:30 uur zet de boot koers naar de overkant. Na aankomst in de veerhaven worden wij opgehaald door de speciale bus van ons hotel.

Kanoet op het wad

Nadat de deelnemers hun bagage op de kamer hebben gezet, vindt de eerste wandelexcursie plaats. Deze tocht voert ons naar de Waddenzee, waar we naar steltlopers, meeuwen en sterns gaan kijken. Vervolgens bezoeken we de Westerplas en de Westerduinen, waar we onze aandacht richten op watervogels en vogeltrek. Via de noordkant van het dorp komen we uiteindelijk weer terug bij ons hotel. Vogelsoorten die we in de kijker kunnen krijgen zijn: Dodaars, Roodhalsfuut, Rotgans, Smient, Pijlstaart, Krakeend, Middelste Zaagbek, Blauwe Kiekendief, Kluut, Zilveren Goudplevier, Kleine en Bonte Strandloper, Rosse Grutto, Zwarte Ruiter, Kleine en Grote Mantelmeeuw, Grote Stern, Turkse Tortel, Veldleeuwerik.

dag 2: Na het ontbijt halen we 'om de hoek' onze fietsen op en gaan we door het dorp naar het noorden. In de vele boschages en velden kunnen zich vogels ophouden die de afgelopen nacht zijn aan komen vliegen. Vervolgens bezoeken we de ijsbaan en de Eerste en Tweede Dennen om zo bij de Oosterduinen en het Noordzeestrand uit te komen. Hier besteden we tevens tijd aan het observeren van mogelijke zee trek. Na de lunch in ons hotel, gaan we via de Berkenplas naar uitzicht-

punt Wasserman en begraafplaats Vredenhof. Via de oostkant van de Banckspolder en de eendenkooi van Talsma, komen we dan weer 'thuis'. In ons hotel kunnen we 's avonds genieten van een vorstelijk diner, zoals het Hotel van der Werff be- taamt.

Het behoort tot de mogelijkheden dat we vandaag verschillende van de volgende soorten waarnemen: Roodkeelduiker, Jan- van-gent, Bergeend, Topper, Eider, Sper- wer, Havik, Drieteenstrandloper, Waterral, Houtsnip, Kleine Jager, Drieteenmeeuw, Zeekoet, Huis- en Boerenzwaluw, Heg- genmus, Zwarte en Gekraagde Roodstaart, Vuurgoudhaantje, Kruisbek en Keep.

dag 3: 's Ochtends gaan via de vogelhut aan de Westerplas, naar de noordkant van het eiland, bij het Groene Strand en de vuurtoren. Na een uitgebreide 'eilander- lunch' gaan we met de fiets over de Wad- dendijk, via de Kooiplas naar de kwelder en dóór, naar de Kobbeduinen. Waar het fietspad ophoudt, gaan we te voet verder. We dwalen op de grens van kwelder en duin. En we ontmoeten tal van vogels van wad, land en strand. We besluiten deze natuurdag bij Het Rif, de Waddenzee en de jachthaven, bij de oude pier. Indien moge- lijk maken we 's middags een wadwande- ling (**laarzen** aan!) en we gaan natuurlijk op zoek naar algemene en bijzondere vo- gels.

Dicht op elkaar vliegende Bonte Strandlopers

Het is niet uitgesloten dat we soorten te zien krijgen als: Fuut, Aalscholver, Zwarte Zee-eend, Grauwe Gans, Bruine Kieken- dief, Buizerd, Boomvalk, Bontbek- en Strandplevier, Kanoet, Krombekstrandlo-

per, Kleine Strandloper, Kempmaan, Watersnip, Grutto en Rosse Grutto, Wulp, Groenpootruiter, Tureluur, Steenloper, Stormmeeuw, Witte Kwikstaart, Roodborsttapuit, Tapuit, Kramsvogel, Grote Lijster, Zwartkop, Fitis, Tjiftjaf, Roek, Vink, Groenling, Sijs, Putter, Kneu en Rietgors.

dag 4: zondag: Voordat we met de boot van 16:30 uur vertrekken, gaan we er voor de ochtendexcursie vroeg op uit. We fietsen door en rond het dorp in de hoop trekvogels van de afgelopen nacht te kunnen observeren. Na het royale ontbijt maken we een fiets- en wandeltocht door bos en duin en vertrekken we om ongeveer 16:00 uur met de hotelbus vanaf het hotel naar de veerhaven.

Tijdens deze bijzondere natuurreis is het mogelijk dat we ook nog soorten te zien krijgen die, in deze tijd van het jaar, minder algemeen of slechts incidenteel voorkomen. Hoewel de kansen op zulke waarnemingen klein zijn, is het niet uit te sluiten dat we gedurende deze 'vogel-4-daagse' één of meerdere van de volgende soorten zien: Noordse Stormvogel, Brandgans, Grote Zee-eend, Wespendif, Slechtvalk, Rode of Zwarte Wouw, Grauwe Franjepoot, Grote Jager, Drieteenmeeuw, Dwergstern, Holenduif, Velduil of Bladkoning.

De retourvaart met de veerboot duurt drie kwartier en levert misschien zeehonden op, die op zandplaten rusten. In onze Waddenzee verblijven er maar liefst zo'n 4300. Naar wij hopen kunt u aan de vaste wal uiteindelijk terugkijken op een fijne natuurreis met Stichting *Vogelreizen*.

Vogelringstation

In samenwerking met Natuurmonumenten zal Stichting *Vogelreizen* een excursie organiseren naar het vogelringstation op het eiland. Tijdens ons bezoek wordt door de ringers tekst en uitleg gegeven over doel en werkwijze van het ringen van vogels. We maken 'life' het ringen, onderzoeken en meten van de vogels mee. Deze activiteit zal waarschijnlijk op zondag plaatsvinden.

Vervoer

Het vervoer naar de vertrekhaven Lauwersoog (Gr.) maakt u op eigen gelegenheid en voor eigen rekening. Uw auto kunt u op het betaald-parkeerterrein in Lau-

wersoog achterlaten. Vanuit Groningen en Leeuwarden is Lauwersoog per bus bereikbaar. Een 'combikaart' of een 'waddengebillet' kan gebruikt worden; informeert u hierover bij *OV Reisinformatie 0900-9292*, of www.9292ov.nl. Het bootkaartje is voor eigen rekening (prijzen 2009: € 12,65 retour). OV-reizigers kunnen misschien een eind mee terugrijden met deelnemers die over een auto beschikken.

Excursies maken we te voet of met de fiets. Hierbij staat het rustig fietsen en wandelen ten dienst van het waarnemen, observeren en genieten van vogels en natuur. We zijn de gehele dag 'op de been'! Op basis van ervaringen tijdens voorgaande reizen naar Schiermonnikoog, is de waarschuwing op z'n plaats dat geïnteresseerden die minder goed ter been zijn, of een matige of nog mindere conditie hebben, wordt aangeraden om deel te nemen.

Langstreckende Boomvalk

Ons Hotel

Op het eiland verblijven we in het even vermaarde als befaamde Hotel van der Werff. Uit de hotelfolder: *'Bij 'Van der Werff' hangen de wanden vol historie van badleven, walvisvaart, jacht, reddingwezen en van het hotel (anno 1726) zelf. Zeekaarten, scheepsmodellen; alles in de sfeer van zee en eiland. Prins Bernhard was een der velen die hier te gast waren. De rij bekenden is eindeloos uit te breiden, doch wie hier komt, komt niet om gezien te worden'*.

Ons verblijf is op basis van volpension (overnachting, ontbijt, eilanderlunch en diner) in een gedeelde tweepersoonskamer: diner op donderdag t/m lunch op zondag.

* Reissom en vroegboekorting

De reissom bedraagt € 324,- p.p., op basis van een gedeelde tweepersoonskamer en volpension. Bij boeking eerder dan 3 maanden voor vertrek, ontvangt u een vroegboekorting van € 25- p.p., waardoor u dan slechts € 299,- p.p. betaalt. Er is een beperkt aantal eenpersoonskamers beschikbaar. Hiervoor geldt een toeslag van € 27,- p.p. In de reissom is de huur van een fiets voor 3 dagen begrepen, alsmede vervoer op het eiland van de haven naar het hotel v.v.. De reiscode voor de septemberreis is: 10/12**SCH**, voor de oktoberreis: 10/13**VBN**. Deze tweede reis is speciaal bedoeld voor hen die Birdlife Vogelbescherming Nederland een warm hart toedragen. Stichting *Vogelreizen* doneert daarom graag 5% van uw reissom aan:

Niet vergeten

Stichting *Vogelreizen* adviseert het volgende mee te nemen: laarzen, kijker, liefst een telescoop+statief zodat u zelf goede en gedetailleerde beelden kunt krijgen van de waargenomen vogels, warme winddichte kleding, *reiswekkertje* en goede regenkleding. Overigens hoeven we de laarzen pas aan te doen op het moment en voor de duur dat het echt nodig is.

Boeking

Dit geschiedt door invulling en toezending van het door u ingevulde boekingsformulier en door overmaking van uw aanbetaling (25% van de reissom), onder vermelding van de juiste reiscode. Het verdient aanbeveling om, voorafgaand aan het verzenden van het boekingsformulier, telefonisch contact op te nemen met de reisleader, om te informeren of er nog plaats is. Eventueel kunt u op een wachtlijst geplaatst worden. Uw aanmelding is pas definitief zodra uw aanbetaling is ontvangen. Bij onverhoopt onvoldoende deelname zal de reis tijdig door Stichting *Vogelreizen* worden geannuleerd. Alle ontvangen bedragen worden volledig gerestitueerd.

Een vogelringer in actie

'Niet roken' - reis

In het hotel is roken niet toegestaan.

Informatie

Voor specifieke vogelinformatie en vragen over het programma en of er nog plaats is, kunt u terecht bij de reisleader: Emile Dirks, edirks@kpnmail.nl, of tel.: 075 - 6 124 399.

Na aankomst op donderdagmiddag ontvangen geïnteresseerden een waarnemingenlijst van de te verwachten vogelsoorten. Hierop kan van dag tot dag worden bijgehouden welke soorten zijn waargenomen. Met 'de liefhebbers' wordt dit 's avonds gezamenlijk gedaan. Stichting *Vogelreizen* behoudt zich, bij monde van de reisleader, het recht voor om het gepubliceerde reisprogramma, indien noodzakelijk, aan te passen.

Literatuur

- Louise Mellema: '*Schiermonnikoog, lytje pole*'
- Lars Svensson c.s.: '*ANWB Vogelgids van Europa*'
- stuurgroep avifauna Schiermonnikoog: '*Vogels van Schiermonnikoog*'
- LWVT/SOVON: '*Vogeltrek over Nederland*'

